

KAPITOLA 7.3 USTANOVENIA O VOĽNE LOŽENEJ PREPRAVE

7.3.1 Všeobecné ustanovenia

7.3.1.1 Veci sa nemôžu prepravovať voľne ložené vo vozidlách alebo v kontajneroch, iba ak:

- (a) aj osobitné ustanovenie označené kódom BK, výslovne povoľujúce tento spôsob prepravy, je uvedené v stĺpci (10) tabuľky A kapitoly 3.2, aj zodpovedajúce podmienky bodu 7.3.2 navyše vyhovujú podmienkam v tomto oddiele, alebo
- (b) osobitné ustanovenie označené kódom VV, výslovne povoľujúce tento spôsob prepravy, je uvedené v stĺpci (17) tabuľky A kapitoly 3.2 a podmienky tohto osobitného ustanovenia uvedeného nižšie v bode 7.3.3 navyše vyhovujú podmienkam v tomto oddiele.

Napriek tomu nevyčistené vyprázdnené obaly sa môžu prepravovať voľne ložené, ak sa tento spôsob prepravy výslovne nezakazuje inými ustanoveniami ADR.

POZNÁMKA: *Ohľadom prepravy v cisternách pozri kapitoly 4.2 a 4.3.*

7.3.1.2 Látky, ktoré sa môžu stať kvapalnými pri teplotách, ktoré by sa mohli počas prepravy vyskytnúť, sa nepovoľujú prepravovať ako voľne ložené.

7.3.1.3 Kontajnery alebo korby vozidiel musia byť prachotesné a musia byť uzavreté tak, aby žiaden ich obsah neunikol za normálnych podmienok prepravy v dôsledku účinku chvenia či zmien teploty, vlhkosti alebo tlaku.

7.3.1.4 Pevné látky voľne ložené musia byť naložené a rovnomerne rozložené tak, že minimalizujú pohyb, ktorý by mohol poškodiť kontajner alebo vozidlo alebo spôsobiť únik nebezpečných vecí.

7.3.1.5 Ak existujú vetracie zariadenia, musia sa udržiavať v čistom a prevádzkyschopnom stave.

7.3.1.6 Prepravované voľne ložené pevné látky nesmú nebezpečne reagovať s materiálom kontajnera, vozidla, tesnení, vybavenia vrátane viek a nepremokavých plachiet a ochranných náterov, ktoré sú v styku s obsahom, alebo ich významne zoslabovať. Kontajnery alebo vozidlá musia byť skonštruované alebo prispôbované takým spôsobom, aby v nich prepravované veci nemohli preniknúť medzi diely drevenej podlahy, alebo prísť do styku s tými časťami kontajnera alebo vozidla, ktoré môžu byť ovplyvnené materiálmi alebo ich zvyškami.

7.3.1.7 Pred naplnením a prípravou na prepravu každý kontajner alebo vozidlo sa musí prehliadnúť a vyčistiť tak, že neobsahuje žiadne zvyšky na vnútorných alebo vonkajších povrchoch kontajnera alebo vozidla, ktoré by mohli:

- vyvolať nebezpečnú reakciu s látkou určenou na prepravu,
- škodlivo pôsobiť na štruktúrnu celistvosť kontajnera alebo vozidla,
- mať vplyv na zadržiavacie vlastnosti kontajnera alebo vozidla s nebezpečnými vecami.

- 7.3.1.8 Počas prepravy nesmú na vonkajších povrchoch kontajnera alebo karosérie vozidla ostať žiadne nebezpečné zvyšky.
- 7.3.1.9 Ak je v sérii zapojených niekoľko uzatváracích systémov, systém, ktorý je umiestnený najbližšie k prepravovanej látke, sa musí uzavrieť ešte pred plnením ako prvý.
- 7.3.1.10 S prázdnyimi kontajnermi alebo vozidlami, v ktorých sa prepravovali voľne ložené nebezpečné veci v pevnom stave, sa musí zaobchádzať rovnakým spôsobom, ako sa to vyžaduje v ADR pre naplnené kontajnery alebo vozidlá, okrem prijatia zodpovedajúcich opatrení na vylúčenie akéhokoľvek nebezpečenstva.
- 7.3.1.11 Ak sa kontajnery alebo vozidlá používajú na prepravu voľne ložených látok a predmetov, ktoré by mohli spôsobiť výbuch prachu alebo vyvíjať horľavé výpary (napríklad určité odpady), musia sa prijať opatrenia na vylúčenie zdrojov vznietenia a predchádzanie nebezpečným elektrostatickým výbojom pri preprave, nakládke alebo vykládke látok.
- 7.3.1.12 Látky, napríklad odpady, ktoré môžu nebezpečne reagovať navzájom, látky rôznych tried a veci nepodliehajúce ADR, ktoré by mohli navzájom nebezpečne reagovať, sa nesmú prepravovať spolu v tom istom kontajneri alebo vo vozidle. Za nebezpečné reakcie sa považujú:
- (a) horenie a/alebo vývin veľkého tepla,
 - (b) uvoľňovanie horľavých a/alebo jedovatých plynov,
 - (c) vznik žieravých kvapalín alebo
 - (d) vznik nestabilných látok.
- 7.3.13 Skôr než je kontajner alebo vozidlo naplnené, musia sa vizuálne prehliadnúť, aby sa zaručilo, že sú konštrukčne prevádzkyschopné, to znamená, že vnútorné steny, strop a podlahy sú bez výčnelkov a nepoškodené a že akékoľvek vnútorné obloženie alebo vybavenie zadržiavajúce látku nie je natrhnuté, deravé alebo poškodené iným spôsobom, ktorý by mohol znížiť jeho schopnosť zadržať látku. Konštrukčne prevádzkyschopný znamená, že kontajner alebo vozidlo nemajú veľké kazy svojich konštrukčných častí, ako sú vrchné a spodné bočné vodiace tyče, vrchné a bočné koncové vodiace tyče, prahy a päťice dverí, priečne články podlahy, rohové stĺpiky a rohové príruby kontajnerov. Za veľké kazy sa považujú:
- (a) ohyby, trhliny alebo lomy konštrukčných a podporných častí, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú celistvosť kontajnera alebo karosérie vozidla,
 - (b) viac ako jedno spojenie alebo nevhodné spojenie (napríklad prekrývajúce sa spojenie) vo vrchnej či v spodnej vodiacej tyči alebo päťici dverí,
 - (c) viac ako dve spojenia v ktorejkoľvek vrchnej alebo spodnej bočnej vodiacej tyči,
 - (d) akýkoľvek spoj prahu dverí alebo rohového stĺpika,
 - (e) pánty dverí a vybavenie, ktoré sú vysadené, skrútené, rozbité, chýbajúce, či iným spôsobom zbavené prevádzkyschopnosti,

- (f) tesnenia a plomby, ktoré nie sú pevne uzatvorené,
- (g) akákoľvek deformácia celkovej zostavy kontajnera, ktorá je dostatočne veľká na to, aby bránila vhodnému rozloženiu manipulačného vybavenia, zdvihnutiu a pripevneniu na podvozok vozidla,
- (h) akékoľvek poškodenie zdvíhacieho alebo manipulačného vybavenia pripájacieho zariadenia alebo
- (i) akékoľvek poškodenie obslužného alebo prevádzkového vybavenia.

7.3.2 Doplnujúce ustanovenia na prepravu voľne ložených látok a predmetov tried 4.2, 4.3, 5.1, 6.2, 7 a 8, ak sa použijú ustanovenia bodu 7.3.1.1 (a)

7.3.2.1 Kódy BK1 a BK2 v stĺpci (10) tabuľky A kapitoly 3.2 majú nasledujúci význam:

BK1: Preprava voľne ložených látok a predmetov v kontajneroch alebo vo vozidlách zakrytých plachtou sa povoľuje.

BK2: Preprava voľne ložených látok a predmetov v uzatvorených kontajneroch alebo vo vozidlách sa povoľuje.

7.3.2.2 Použitý kontajner alebo karoséria vozidla musí vyhovovať požiadavkám kapitoly 6.11.

7.3.2.3 Veci triedy 4.2

Celková hmotnosť prepravovaná v kontajneri alebo vo vozidle musí byť taká, že ich teplota samovznietenia je vyššia ako 55 °C.

7.3.2.4 Veci triedy 4.3

Tieto veci sa musia prepravovať vo vodotesných kontajneroch alebo vozidlách.

7.3.2.5 Veci triedy 5.1

Kontajnery alebo vozidlá musia byť skonštruované alebo prispôbolené tak, že veci nesmú prísť do styku s drevom alebo akýmkoľvek iným nezlúčiteľným materiálom.

7.3.2.6 Odpady triedy 6.2 (UN 2900)

- (a) Na prepravu odpadov UN 2900 sa môžu používať kontajnery alebo vozidlá zakryté plachtou s kódom BK1 pod podmienkou, že sa nenaplnia do ich najvyšších objemov, aby sa predišlo styku látok s plachtou. Uzavreté kontajnery alebo vozidlá sú tiež povolené.
- (b) Uzavreté a plachtou zakryté kontajnery alebo vozidlá a ich otvory musia byť svojou konštrukciou nepriepustné alebo vybavené vhodnou vložkou.
- (c) Odpady UN 2900 sa musia pred naložením na prepravu dôkladne opracovať vhodným dezinfekčným prostriedkom.

- (d) Odpady UN 2900 v plachtou zakrytom kontajneri alebo vozidle musia byť prikryté doplnkovým vrchným krytom zaťaženým absorpčným materiálom, ktorý je opracovaný vhodným dezinfekčným prostriedkom.
- (e) Uzavreté a plachtou zakryté kontajnery alebo vozidlá používané na prepravu odpadov UN 2900 sa nesmú opäť použiť bez toho, aby sa po použití úplne nevyčistili a nevydezinfikovali.

7.3.2.7 *Materiál triedy 7*

Ohľadom prepravy nezabaleného rádioaktívneho materiálu pozri bod 4.1.9.2.3.

7.3.2.8 *Veci triedy 8*

Tieto veci sa musia prepravovať vo vodotesných kontajneroch alebo vozidlách.

7.3.3 **Osobitné ustanovenia týkajúce sa prepravy voľne ložených látok a predmetov pri použití ustanovení bodu 7.3.1.1 (b)**

Ak sú uvedené pod položkou v stĺpci (17) tabuľky A kapitoly 3.2 nasledujúce osobitné ustanovenia, musia sa použiť:

- VV1 Voľne ložená preprava je povolená v uzavretých vozidlách alebo vo vozidlách zakrytých plachtou, alebo vo veľkých kontajneroch.
- VV2 Voľne ložená preprava je povolená v uzavretých vozidlách s kovovou nadstavbou, uzavretých kovových kontajneroch a vo vozidlách zakrytých plachtou a veľkých kovových kontajneroch zakrytých plachtou z nehorľavého materiálu, alebo v takých, ktoré majú podlahu, steny a dno chránené pred účinkom nákladu.
- VV3 Voľne ložená preprava je povolená vo vozidlách zakrytých plachtou a veľkých kontajneroch zakrytých plachtou s primeraným vetraním.
- VV4 Voľne ložená preprava je povolená v uzavretých vozidlách alebo vo vozidlách zakrytých plachtou s kovovou nadstavbou a v uzavretých kovových kontajneroch alebo vo veľkých kovových kontajneroch zakrytých plachtou. Pri UN 2008, 2009, 2210, 2545, 2546, 2881, 3189 a 3190 je povolená len preprava voľne loženého pevného odpadu.
- VV5 Voľne ložená preprava je povolená v osobitne vybavených vozidlách a kontajneroch.
Otvory používané na nakládku a vykládku musia byť schopné hermetického uzavretia.
- VV6 *(Rezervované)*
- VV7 Voľne ložená preprava v uzavretých vozidlách alebo vo vozidlách zakrytých plachtou, v uzavretých kontajneroch alebo vo veľkých kontajneroch zakrytých plachtou je povolená len vtedy, ak sú látky vo forme kusov.

- VV8 Voľne ložená preprava je povolená ako celovozidlová zásielka v uzavretých vozidlách, uzavretých kontajneroch alebo vo vozidlách zakrytých plachtou alebo veľkých kontajneroch zakrytých plachtou z nepremokavého a nehorľavého materiálu.
- Vozidlá a kontajnery musia byť skonštruované tak, že látky v nich obsiahnuté nemôžu prísť do kontaktu s drevom alebo s akýmkoľvek iným horľavým materiálom alebo že celý povrch podlahy a stien, ak sú vyrobené z dreva alebo iného horľavého materiálu, by mali mať nepremokavú povrchovú úpravu odolnú proti horeniu alebo by mali byť natreté kremičitanom sodným alebo podobnou látkou.
- VV9a Voľne ložená preprava je povolená ako celovozidlová zásielka vo vozidlách zakrytých plachtou, v uzavretých kontajneroch alebo v kontajneroch zakrytých plachtou s plnými stenami.
- Pri preprave látok triedy 8 musí byť nadstavba vozidla alebo kontajnera vybavená vhodným a dostatočne hrubým vnútorným obložením.
- VV9b Voľne ložená preprava celovozidlových zásielok (pri triede 8 len odpady) je povolená v uzavretých kontajneroch alebo vo veľkých kontajneroch zakrytých plachtou s plnými stenami. Pri odpadoch triedy 8 musia byť kontajnery vybavené vhodným a dostatočne hrubým vnútorným obložením.
- VV10 Voľne ložená preprava ako celovozidlová zásielka je povolená vo vozidlách zakrytých plachtou, v uzavretých kontajneroch alebo vo veľkých kontajneroch zakrytých plachtou s plnými stenami.
- Karoséria vozidiel alebo kontajnerov musí byť nepriepustná alebo jej nepriepustnosť musí byť zabezpečená napríklad vhodným a dostatočne hrubým vnútorným obložením.
- VV11 Voľne ložená preprava je povolená vo vozidlách a v kontajneroch vybavených osobitným spôsobom, ktorým sa vyhne rizikám pre ľudí, zvieratá a životné prostredie, napríklad naložením odpadu do vriec alebo vzduchotesnými spojami.
- VV12 Látky, ktorých preprava v cisternových vozidlách, prenosných cisternách alebo cisternových kontajneroch je nevhodná, pretože látka má vysokú teplotu a hustotu, môžu sa prepravovať v osobitných vozidlách alebo kontajneroch v súlade s normami určenými príslušným orgánom krajiny pôvodu. Ak krajina pôvodu nie je členským štátom ADR, stanovené podmienky musí uznať príslušný orgán prvého členského štátu ADR, ktorý zásielka dosiahne.
- VV13 Voľne ložená preprava je povolená v osobitne vybavených vozidlách alebo kontajneroch v súlade s normami určenými príslušným orgánom krajiny pôvodu. Ak krajina pôvodu nie je členským štátom ADR, stanovené podmienky musí uznať príslušný orgán prvého členského štátu ADR, ktorý zásielka dosiahne.
- VV14 (1) Použité batérie sa môžu prepravovať ako voľne ložené v osobitne vybavených vozidlách alebo kontajneroch. Veľké plastové kontajnery nie sú povolené. Malé kontajnery z plastu musia byť schopné, keď sú úplne naložené, vydržať pád z výšky 0,8 m na tvrdý povrch pri $-18\text{ }^{\circ}\text{C}$ bez ich rozbitia.

- (2) Nákladné priestory vozidiel alebo kontajnerov musia byť vyrobené z ocele odolnej proti žieravým látkam nachádzajúcim sa v batériách. Menej odolné ocele sa môžu použiť vtedy, keď majú dostatočne hrubé steny alebo majú obloženie/náter z plastu odolný proti žieravým látkam.

Pri konštrukcii nákladných priestorov vozidiel sa musí brať zreteľ na akúkoľvek prítomnosť zvyškových prúdov a účinkov batérií.

POZNÁMKA: *Oceľ s najvyššou preukazovanou mierou postupného redukovania 0,1 mm za rok v dôsledku účinku žieravých látok možno považovať za odolnú.*

- (3) Konštrukčnými opatreniami sa musí zabezpečiť, že počas prepravy neuniknú žiadne žieravé látky z nákladných priestorov vozidla alebo kontajneru. Otvorené nákladné priestory musia byť zakryté. Kryt musí byť odolný proti žieravým látkam.
- (4) Pred nakládkou sa musia nákladné priestory vozidiel alebo kontajnerov vrátane ich vybavenia prehliadnuť, či nie sú poškodené. Vozidlá alebo kontajnery s poškodenými nákladnými priestormi sa nesmú nakladať.

Nákladné priestory vozidiel alebo kontajnerov sa nesmú nakladať vyššie, ako je výška ich stien.

- (5) V nákladných priestoroch vozidiel alebo kontajnerov sa nesmú nachádzať žiadne batérie obsahujúce rozličné látky a žiadne iné veci, ktoré by mohli medzi sebou reagovať nebezpečne (pozri „*Nebezpečné reakcie*“ v bode 1.2.1).

Počas prepravy nemôžu žiadne nebezpečné zvyšky žieravých látok nachádzajúcich sa v batériách prilnúť na vonkajšej stene nákladných priestorov vozidiel alebo kontajnerov.

- VV15 Preprava voľne ložených látok a predmetov sa povoľuje v uzavretých alebo plachtou zakrytých vozidlách, uzavretých kontajneroch alebo plachtou zakrytých veľkých kontajneroch s plnými stenami, určených na látky alebo zmesi (ako sú prípravky alebo odpady) obsahujúce najviac 1000 mg/kg látky, ktorej je pridelené identifikačné číslo UN.

Karosérie vozidiel alebo kontajnerov musia byť nepriepustné alebo znepriepustnené, napríklad vhodným a dostatočne pevným vnútorným povlakom.

- VV16 Preprava voľne ložených látok a predmetov sa povoľuje v súlade s ustanoveniami bodu 4.1.9.2.3.

- VV17 Preprava voľne loženého SCO – 1 sa povoľuje v súlade s ustanoveniami bodu 4.1.9.2.3.